

X

1796, 3

3 /

DISSERTATIO PRIMA
 DE
 ANTICHRESI
 EX
 FEVDO PIGNERATITIO

QVAM
 PRAESIDE

1027

GEORGIO SAMVELE MADIHN

IVRISCONSULTO ET ANTECESSORE

ACADEMIAE REGIAE VIADRINAE

D. IVNII MDCCLXXVI.

IN AUDITORIO IVRISCONSULTORVM

PUBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI

SVBMITTIT

IOANNES GEORGIVS FRIDERICVS SCHMIDT

FREIENWALDENSIS.

TRAIECTI CIS VIADRYM,

TYPIS IOANNIS CHRISTIANI WINTER I.

DISSEPTIMO TERTIO

ALPHABETI

FRYDO PHILIP SATILO

GEORGIO PHILIP WACHS

FRYDO PHILIP SATILO

GEORGIO PHILIP WACHS

FRYDO PHILIP SATILO

FRYDO PHILIP SATILO

100

ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO DOMINO
DOMINO
CAROLO IOSEPHO MAXIM.
LIBERO BARONI
DE FÜRST ET KVPFERBERG
REGNI BORVSSICI OMNIVMQVE TER-
RARVM BORVSSICARVM ET
BRANDENBVRGICARVM
CANCELLARIO SVPREMO
IVSTITIAE STATORI SVMMO
ATQVE
MINISTRO STATVS INTIMO
A 2 DO.

DOMINO SVO LONGE INDVLGENTISSIMO

HANC DISSERTATIONEM

INTER PIENTISSIMA VOTA

PRO

TANTI MAECENATIS

INCOLVMITATE

ATQVE

FELICITATE PERPETVA

SUBMISSA MENTIS VENERATIONE

SACRAM ESSE CVPIIT

IOHANNES GEORGIUS FRIDERICVS SCHMIDT

IOHANNES GEORGIUS FRIDERICVS SCHMIDT

FREIENWALDENSIS.

SECTIO

CAPVT I.

DE

VERA FEVDI PIGNERATII QUALITATE IN GENERE.

§. I.

DICENDORVM RATIO EXPO- NITVR.

Quam magnae, quamque variae secundum tot tan-
tasque temporum periodos, qualitatis feudo-
rum subsequutae fuerint vicissitudines, latius
patet, quam vt vberiori expositione rem opus sit explana-
tam reddere. Nec rerum gestarum multitudo id iam per-
mittere videtur, nec istius beneficiorum formae, qua dif-
cutienda in praesenti praecipue opusculo versabor, ratio tan-
tam digressionem suadet. Sed si vllum clientelae genus,
Germanicorum populorum super re beneficiaria moribus
comprehensum, enatum, efformatumque in varietate ver-
satum reperitur, pigneraticium certe est feudum, de cuius
natalibus, causis atque germana indole tantum abest, vt

omnia in lucem protracta atque ad certum modum liquidissimamque doctrinam producta sint, vt potius haud mediocri obruta videantur obscuritate et vmbri quasi opacata, difficiliorem ad intelligendum efficiant aditum. Non me mouet vulgarium Iuris clientelaris interpretum infaustus labor, qui nulla rerum gestarum, nulla fontium nullaque subsidiorum habita ratione, quibus antiqui et mediæ aeuī monimenta moresque euoluere et aestimare fas est, in ipsam Iuris beneficiari scientiam, si qua alias, magna rerum venustate, grauitate atque amoenitate ornatam, sese penetrare gestiunt. Illi enim ipsi sunt tam pragmatici et, si Diis placeat, tam eruditi DD. vt *de feudo pigneratio* agentes summa imis miscuerint, et profecto haud scio, an vllum hominum genus in prolixiori Iuris feudorum ambiguitate versetur. Inter omnes, qui de ratione ipsoque beneficiorum pigneratitorum instituto ingenium exercuerunt, nullus maiori ac perspicaciori mentis acie officio suo defunctus est, quam b. BVDERS, Vir amoenissimi ingenii et summae iurium clientelarium doctrinae, qui breuissime quidem, sed bene eleganterque *de feudi pigneratio* causis atque natalibus sententiam dixit in *amoenit. Iur. Feud. Obs. XIX.* Tam eximia, tamque conueniens cum praeteritorum seculorum Germaniae nostrae statu est meditatio Viri celeberrimi, vt eam in hoc meo opusculo repetere et quasi meam facere nullus dubitem: *Abhorrens, inquit, a studii rei oeconomicae Germanorum antiquorum genius ad eos, qui medio aeuo viuebant, deriuatus, turbulentus et bellicus patriae nostrae status, expeditiones in Italiam et terram sanctam sumtuosae, atque ludorum equestrium ac torneamentorum magnifica expensa, aliaeque similes causae, ita turbabant illustrium et nobilium virorum ac familiarum res, vt perpetuo plerique aere*

aere essent alieno grauari, atque de contrahendis nominibus solliciti expunctis veteribus, noua statim succederent. In hisce aerumnis fidei tamen explendae magnam curam habebant, utque creditoribus suis cum sortis, tum usurarum securitatem praestarent, castra, praedia, latifundia, iura, utilitates eximias producentia, in FEVDVM PIGNERATIVVM concedebant, hoc modo ac ratione et creditoribus suis, et sibi prospicientes, ut pote qui creditores suos fide speciali et vasallitica obligatos tenerent. Quae quum ita sint, quod ad rem vero ipsam in toto suo ambitu spectatam adinet, nemo interpretum Iuris beneficiarii scriptorumque, qui peculiaries de feudis pigneratiuis elaborarunt libellos, de eorum indole et ratione progressuque, veram sententiam tenuit ac exposuit. Ipse enim *BYDERVS l. c.* feuda pigneratiua ex nonnullis tantum chartis antiquis illustrauit, non vero eorum doctrinam explicauit, nec explicare voluit. Praeter *BYDERVM* vero, de feudo pigneratiuo opuscula ediderunt *ARNOLDVS KRYPPIVS Giesae Hassorum 1689.* *SAMVEL STRYCKIUS Vitebergae 1692.* *VLRICVS MABBACHIVS Argentorati 1710.* *IOANNES GOTTLIEB SIEGEL Lipsiae 1742.* et *IACOBVS RAVE Ienae 1762.* Nemo horum scriptorum praeter vnum *RAVIVM* ipsorum mediae aevi monumentorum atque diplomatum vllam habuit rationem, ipseque *RAVIVS*, quamuis chartas a *SENCKENBERGIO* et *BYDERO* in lucem protractas in auxilium adhibuerit, vim tamen earum non adeo curate perspexit, ut feudum pigneraticium ab aliis rei beneficiariae formis rite discernere veramque eius naturam euoluere potuerit. Omnes hi praeter ea scriptores facis diuersa et non raro inter se pugnancia amplectuntur principia. *STRYCKIUS* atque *MARBACHIVS* disertis verbis statuunt,
Longo

Longobardicos feudorum mores pignoratitia feuda plane ignorare, quod vero KRUPPIVS acriter propugnare ausus est, sententiae suae praesidium repetens ex variis Iuris Longobardici capitulis. SIGELIVS autem tam secundum Iuris feudalis Longobardici, quam morum Germanicorum sanctiones feudi pignoratitii veritatem et existentiam plane negat, illudque ex diuersarum clientelae specierum numero eliminare atque radicitus euertere conatur. MARBACHIVS feminas a successione in feudo pignoratitio excludit, cuius sententiam secundum successioneis feudalis regulam plurimi quoque amplexi fuere Iuris feudalis Doctores; KRUPPIVS vero feminarum causam in successione ex impropria feudi pignoratitii qualitate peroravit. Vterque horum scriptorum vasallo potestatem feudum pignoratitium, domino in soluendo debito moram contrahente, alienandi concedit, quam vero pariter atque refutandi ipsum feudum facultatem recte negavit STRYCKIVS. Et RAVIVS tandem feudum pignoratitium non habere et retinere pignoris effectum incuitu vasalli contendit, atque adeo mortuo vasallo absque successoribus feudi capacibus, heredibus ipsius allodialibus ius retentionis debiti et pignoris causa competere posse plane negat. Ab his autem omnibus, quotquot de feudo pignoratitio exposuerunt suam doctrinam, ego facturus sum diuortium atque summis contendam viribus, vt veram ante omnia feudi pignoratitii qualitatem ex limpidis Iuris beneficiarii fontibus *capite primo*, iura autem et obligationes ex hoc feudo *capite secundo* euoluam: deinceps autem demonstrabo, feudum pignoratitium, postquam nexus clientelaris solutus atque finitus fuerit, *in antichresin* transformari, de quo feudi pignoratitii *capite ultimo* et mutatione nullus plane huius argumenti

menti scriptorum quidquam pertractavit, et in eo capite altera fere libelli mei pars versabitur.

DE VERA FEVDI PIGNERATITII NOTIONE.

§. II — V.

§. II.

Ante vero quam ad ipsius argumenti informationem animum adplico, et ordinis ratio et ipsius feudi pignoratitii conditio, interpretum rei beneficiariae Iurisque clientelaris ingenio magis obscurata, quam explicata, deposcit, vt de vera ipsisque rebus adcommodata feudi pignoratitii notione curatius meditarer. Quilibet enim ex tanto Iuris feudalis Doctorum numero peculiares fere amplectitur feudi huius notiones, quae quamuis interdum mirifice inter se pugnent, ipsi feudi pignoratitii naturae atque indoli minus adtemperatae mihi videntur. Proinde, vt eo perspicacior prodeat formae huius rei clientelaris comprehensio, ea ipsa rerum gestarum monumenta, quae de feudi pignoratitii constitutione aperte testantur, primo loco et quantum ad instituti mei rationem pertinet, considerabo. His enim perspectis eo facilius aditus erit ad iura in hoc beneficiorum genere intelligenda, quo maioribus, hac explanandi ratione neglecta, difficultatibus sese implicauerunt feudi pignoratitii scriptores. Haec monumenta rerum feudalium duplicis sunt generis. Alia enim et rem ipsam et nomen, quo hoc clientelae genus designatur, germanice *Pfund Lehen* expressum continent. Alia vero non quidem ipsum nomen, sed tamen ipsam rem perspicue delineatam comprehendunt. Priora debemus consummatissimo ICto *perillustri* quondam SENCKENBERGIO, qui inter alia *medit.*

Iur. publ. priv. et histor. concernent. part. II. med. I. §. X. et in adiunctis ad prim. lin. Iur. feud. adi. XXXII. pag. 55. huius generis chartas mediæ ævi produxit. Primum schema, quod SENCKENBERGIVS priori loco exhibuit, est de Ao. MCCLXXVIII. quo WEHRNERVS dominus de Danlanden WALTHERO militi dicto Kystatin de Wachenheim dimidiam partem villæ in Assenheim cum dimidia parte iudicii atque omnium reddituum suorum ex eo loco percipiendorum ad terminum quatuor annorum, duntaxat pro septuaginta libr. Hallerorum in hanc formam obligavit, ut ipse teneat et possideat dicta bona nomine FEVDI, quod vulgariter dicitur PFAND LEHEN, simulque renunciat iuri ista bona iure feudi pigneratitii concessa reluendi post tempus hoc præterlapsum, si intra illud non redempta fuerint, his verbis: *finitis etiam quatuor annis a Cal. Mens. Martii computandis, si prædicta bona in Assenheim a nobis non fuerint redempta et soluta, ante positus WALTHERVS miles et sui successores et heredes præmissa bona in Assenheim tenebunt a nobis et a successoribus nostris pacifice et quiete iure et lege feudali, nec tenentur nobis DE IVRE consentire ad aliquam REDEMPTIONEM sæpe dictorum bonorum faciendam, et super eo renunciauimus omni exceptioni, defensionis, et omni auxilio iuris et legum. Protestamur etiam, quod si memoratus WALTHERVS mil., quod absit intra terminum istorum quatuor annorum decesserit, nos seruabimus hereditibus et successoribus suis omnes condiciones istius literæ inuiolatæ fideliter, et sine dolo.* Altera charta apud SENCKENBERGIVM loc. cit. adi. XXXII. literas recognitionis continet, quibus vasallus RICHARDVS de HOEMBURG feudum pigneratitium cum seruitiis conditionatis a IOHANNES Comiti de DAVN et KERBURG se habere profiteatur verbis

verbis sequentibus. Ich Reichart von Hoemburg thun kund allermennigliche mit diesem Briefe, als der Edel Wolgeborne Junker Johann Wildgrave zu Dune, und zu Kerburg Rheingrave zum Steine, mein gnediger lieber Junker dem vesten Wyrichen vom Hoemburg meym lieben Vatter seliger Gedechtnisse, gegönnet und erlaubet hat, solchen drittentheil, des Dorffes Hupffensheim, mit seiner Zugehörde zu lösen, umb sechshundert Gulden, also das doch derselbe myn Vatter selige, dem obgenannten meym gnedigen Junkern gelübde und Huldigung davon getan hat, des genannten dritten Theils in Pfandslehensweise zu gebrauchen. Nach ludit der Prieffe darüber sagendt, undt ich nun sinen Gnaden noch zweyhundert Gulden, von frien Willen, zu der obgenannten Summen, thut zusammen achthundert Gulden uf solchen ehgenannten dritten Theil des Dorffes Hupffensheim mit aller seiner Zugehörde geben han, und darzu ein solches, undt auch die Offenung zu Vchtersheim von sinen Gnaden inne Pfandslehens Weise empfangen auch sinen Gnaden, Gelübde, Eide und Huldigung davon gethan habe, als dann ein Mann sinen Herrn von siner Lehen Wegen billich thun soll. — — — Were es auch das der obgenante myn gnediger Junker oder siner Gnaden Erben solche Lehnshafft wiederumbe von mir oder meinen Erben lösen wolten, so sulent sie solches mit irem eigenen Gelt lösen und das niemant anders in irem Namen, an sich zu lösen gestatten, und wan welches Jars oder welche Zitt im Jare derselbe myn gnediger Junker oder siner Gnaden Erben mir oder mynen Erben gebent, bezahlent und gehn Strasburg in die Stat antwortent, acht hundert guter Rinischer Gultten das wir ihnen dan der Lösung des vorgeannten dritten Theils des Dorffs Hupffensheim mit aller seiner Zugehörte one allen Intrag gehorsamb

horsamb sin, und sie wiederumb dazu kommen lassen sol-
lent, und wollen. — — — seine Gnade hat mir auch
die sondere Gnade gethan und mir gegonnet, ob ich ein
andern finde, der mir die achthundert Gulden wieder gebe
und seiner Gnaden darzu hundert Gulden gebe, das ich also
dan demselben solche Lehnenschaft an sich zu lösen geben
moge. — — —

§. III.

Quae duo rei beneficiariae monumenta, quae no-
men feudi pigneratitii Germanicae Pfand Lehen expresse lo-
quuntur, si comparantur, facili ratione intelligitur, qui-
busnam in capitibus inter se conueniant, quibusnam vero
inter se diuersa sint. Etenim in eo conueniunt, 1) bona
quaedam pro certa pecuniae creditae quantitate esse oppigne-
rata, 2) eadem haec bona, quae oppignerata sunt, eidem
creditori a debitore simul iure feudi esse concessa, vt non ex
priori solum schemate Sec. XIII. adeoque ex fati anti-
quo quodam monumento, per verba: *vt ipse te-
neat et possideat dicta bona nomine FEVDI quod vulgariter
dicitur Pfand Lehen*, sed etiam ex secundo documento
Sec. XV. longe lateque adparet, per verba: *Und auch
— in Pfands Lehnswise empfangen auch sinen Gnaden
Gelübde, Eyde und Huldigung davon gethan habe, also dan
ein Man seinen Herrn von seiner Lehn wegen billig thun soll;*
adeoque 3) *ius pignoris et ius feudi in vna eademque re
esse coniunctum* et 4) *eum, qui intuitu pignoris, debitor
est, esse dominum intuitu feudi cum pignore in eadem re
coniuncti*, 5) *eum vero, qui in pignore creditor est, ratio-
ne feudi esse vasallum* et 6) *feudum pigneratitium non ipsi
creditori tantum tanquam vasallo, sed eius quoque successo-
ribus*

ribus constitutum esse. Verum enim vero in pluribus etiam huius clientelarum generis capitibus ex iis ipsis diplomatibus non levis intelligitur diuersitas. Nam 1) in priori monimento beneficiario debitori atque feudi domino facultas *reluendi* bona pignerata ad *determinatum tempus*, ad terminum nempe quatuor annorum, reseruatur; in *secundo* autem schemate eadem facultas *reluendi indefinite* atque in *perpetuum* tribuitur, 2) in *primo* dominus *renunciat iuri reluendi*, si idem illud intra determinatum tempus non exercuerit; ex *posterioribus* autem *litteris* feudum recognoscens, nulla huius *reluendi* facultatis renunciatio a debitore et respectiue domino facta adparet, 3) in *secundo* quod ex SENCKENBERGIO produximus documento, vassallus profertur *sibi a domino ex singulari clementia beneficioque* indultum esse, *ut eadem bona pignerata*, idemque adeo *feudum pignoratitium* in alium creditorem, saluo manente feudo ipsoque nexu clientelari, pro certa pecunie creditae quantitate transferre illi liceret, per verba: *seine Gnade hat mir auch die sondre Gnade gethan, und mir gegönnet ob ich ein andern finde, der mir die achthundert Gulden wiedergeben und seiner Gnaden darzu hundert Gulden gebe, das ich also dann demselben solche Lehnenschaft an sich zu lösen geben möge.* Proinde, quum ea omnia, quae in re ipsa non semper et non perpetuo adsunt, ad eius indolem necessariam referri non possint, sua profecto sponte ad liquidum adparet, 1) *vassallum creditorem in feudo pignoratitio* non *ipso iure* et secundum ordinariam clientelae huius qualitatem, *habere facultatem rem pignoratam* durante nexu beneficiario, *alienandi* aut ipsum *feudum pignoratitium absque domini consensu in alium*, eandem pecuniam credere volentem, *transferendi*, quamuis, prout etiam

ex ipso secundo diplomate luculenter intelligitur, dominus istam alienandi et feudum pignoratitium transferendi potestatem vasallo, salva huius feudi indole, concedere possit, quoniam tum novus creditor in locum prioris *creditoris vasalli* subintrat, eandemque prorsus *pignoratitiam clientelam accipit*; 2) nec ipsam, nec *in perpetuum, aut intra certum tempus reluendi* facultatem domino, durante nexu feudali, vindicandam ad feudi huius qualitatem necessariam requiri: cum salva feudi pignoratitii indole omnino fieri possit, ut dominus durante ipso nexu beneficiario reluendi rem oppignoratam, ipsumque adeo inde simul finiendi feudum pignoratitium potestatem non habeat, quae tamen, postquam alia ratione beneficium finitum fuerit, domino omnino competit, ut ex infra dicendis vberius patebit.

§. IV.

Sed non deficiunt beneficiorum *pignoratitiorum* exempla, quibus quidem nominis ipsius *des Pfand Lehens expressi* non habetur ratio, quae vero de ipsa re satis *luculenter* testantur. Eiusdem enim plane argumenti est *charta*, quam *Perill. GEO. LVDOV. BOEHMERVS in princip. Iur. feud. §. 76. not. a) ex origin. Guelfic. Tom. III.* in auxilium adduxit, qua *HERMANNVS Hildesemensis episcopus A. 1166. Curtem in Smitenstede pro marcis argenti Othelrico de Riwo et uxori eius et proli utriusque sexus in pignore posuit et in beneficium contulit, ut eam iure beneficii possideret*, eandemque plane vim habent exempla feudorum pignoratitiorum ab *ill. quondam BYDERO in amoenit. Iur. feud. observ. XIX.* illustrata, ex quibus duorum tantum hoc loco a me habenda est ratio. *Primum* enim est pignus in ciuitate Imperiali Wetzlariensi a *SIGISMUNDO*
Impera-

Imperatore Comitibus Nassiois Saraepontanis cum addita qualitate feudali conficitum atque per cessionem, consensu CAROLI V. Imp. in serenissimos Hæssie Landgrauis Darmstadenses translatum, vti verba literarum cessionis de Ao. 1536. testantur. *Die Pfandschafft, und darüber die Verschreibung uf vierzehen tausend Gülden vier tausend Pfund Geldes meldende, item die Gerechtigkeit an dem Callschmitt, und die Vogtey zu Wetzlar mit dem Geleit, Schutz und Schirm des Closters zu Altenburg, die Zugehörungen und was wir daran haben von Römischer Kayserlicher Majestät, unserm allernädigsten Herrn und dem Reich zu Lehen rühren und gehen.* Ex hoc ipso luculentoque testimonio intelligitur, 1) bona quaedam Imperii iuraque illis adnexa in securitatem determinatæ pecuniæ creditæ Comitibus Nassiois esse oppignerata, simulque vero 2) eadem bona in feudum iure clientelari concessa esse, 3) Imperatorem et Imperium intuitu crediti pignorisque constituti esse debitorem, intuitu autem beneficii simul super iisdem bonis collati, feudi dominum atque 4) Comites Nassioicos, in quorum locum deinceps serenissimi Landgrauii Darmstadenses subintrarunt, creditoris, et crediti et pignoris causa, simulque vero vassalli intuitu clientelæ Imperialis coniunctæ personam et qualitatem agere. Alterum feudi pignoratitii exemplum in bonis Imperii est in *litteris clientelaribus* ab eodem BVDERO ex deductione quadam *Leiningensi loc. cit.* descriptis, quibus RUPERTVS senior Comes Palatinus Rheni Ao. 1379. bona quaedam ab Imperio sibi pignorata iterum oppignoravit pro determinata pecuniæ summa EMICHONI Comiti *Leiningensi* simulque iisdem iure feudi concessit, sequentibus verbis, quæ naturam clientelæ huius pignoratitiæ simulque pacta illi adiecta, quibus ab ordinaria

dinaria horum beneficiorum qualitate, in praesenti specie
 valde defleatur, luculenter docent: *Diese nachgeschrie-*
benen Vesten und Güter, mit Nahmen Gutenberg die
Vesten halb, Valkenberg die Vesten halb, Mindevelt die
Vesten halb, und dazu die dry Deyle an allen Dörfern und al-
ler anderer Zugehörung, die zu den obgenannten Vesten
gehörndt — — — die obgenannten Vesten und Gü-
ter, vom uns — — zu rechter Mannlehen empfaßen ha-
ben und verbunden sin, als lang bitz das das Riche die ob-
genannten Vesten und Güter, die Unnerphand von dem Ri-
che findt, mit andern Schlossen und Gütern die Wir von des
Riches wegen inne han von uns wieder gelasset hat, und wir
auch dann die obgenannten Vesten und Güter von demselben
Grave E MICHEN und sinen Erben auch wiedergelasset han
die driffig duffent Gülden darumb wir Jme die verstatzet han
Und wan das Riche alle Pfandschaft vvieder von uns gelasset
hat, und vvir auch dan die obgenannten Vesten und Güter
von den obgenannten Graven E MICHEN und sinen Erben
auch vvieder gelassen umb die obgenannte Summe driffig zu-
sent Gülden, so sollent er und sin Erben dieselben driffig zu-
sent Gülden zusamt anlegen an eigen Gut kundliche, vvo das
unser Pfsatze vvot gelegen ist, und sollent dann er und sin
Lehens Erben oder ob von sinen Liebe mit Lehns Erben liesse
die zu dem Schild und zu der Graveschaft von Liningen ge-
böhren sint, dieselben Güter die sie mit dem obgenannten Gel-
de also kuffent vorbast ewiglichen von uns unfern Erben und
der Pfsatze zu rechtem Mann Lehen empfaßen, haben und
tragen — — Ex his ipsis inuestiturae literis, si penitus
inspiciantur, non eadem plane solum capita satis distincte
intelliguntur, quae ex priori diplomate ex BVDERI o-
pufculo a nobis descripto cognoscuntur, sed etiam exem-
 plum

plum nobis exhibent *sub feudi* pigneratitii in bonis Imperii a vasallo, qui eadem immediate ab Imperatore et Imperio iure pignoris iureque clientelari acceperat, constituti quam luculentissimum. Et praeter ea simul docent istae litterae clientelares, conventionem adiectam determinatam huius beneficii pigneratitii conditionem, ut nempe restituta pecunia a vasallo domino credita, idem vasallus eandem pecuniam in alia bona sibi comparanda impendere atque, ab eodem domino iure feudi iterum sibi concedenda, offerre deberet, atque adeo si haec facta fuissent, illud feudum finito atque soluto pigneratitio, in aliud plane clientelae genus converteretur, in feudum nempe, ex aliis plane bonis oblatum.

§. V.

His praepositis ex iis ipsis, quae in auxilium advocati, medii aevi monumentis, ipsam feudi pigneratitii notionem veram mihi evolueri licebit. Demonstratum dedi ex chartis illis 1) eam rem, quae Germanice dicitur *Pfund Lehen* creditori in securitatem creditae pecuniae pigneratam esse, (§. 2.). 2) debitorem rei que oppignoratae dominum ipsi creditori eandem rem pigneratam in feudum concedere (§. cit. et §. 4.) 3) idemque clientelae genus, quod a Germanis dici solet *ein Pfund Lehen*, feudum hoc pigneratitium esse (§. 3. et §§. cit.) Proinde, nisi me omnia fallunt vera FEUDI PIGNORATITII notio, totam eius essentiam complexa proditura est, si id dicimus *feudum in re oppignorata a debitore oppignorante eidem creditori, cui oppignorata est constitutum.* Quamobrem secundum hanc notionem sua sponte abunde patent ea ipsa, quae ex monumentorum consideratione (§. 3.) deduximus principia principalia, 1) eandem rem esse infeudatam, quae oppignorata

C

norata

norata est, 2) vtrumque, qui in feudo pignoratitio obuenit, duplicem sustinere personam, *unum* nempe eundemque esse *debitorem*, si res quoad debitum atque pignus spectatur, simulque vero *feudi dominum*, si quoad beneficium ipsum consideratur; *alterum* vero *creditorem* intuitu creditae pecuniae pignorisque constituti, simulque autem *vasallum* intuitu ipsius feudi ipsi in eadem re concessi nexisque clientelaris eo ex negotio orientis. Plerique in formanda feudi pignoratitii definitione in ea versantur opinione, quod ipsum ius pignoris creditori in feudum concedatur. Et ita non STRYCKIUS solum in *diff. de feudo pignorat. Cap. I. §. 2.* et MARBACHIUS in *diff. eiusdem. argum. §. 3.* sed etiam SENCKENBERGIUS in *prim. lin. Iur. feud. §. 376.* et *perill. GEO. LVDOV. BOEHMERVS* hanc sibi feudi pignoratitii essentiam conceperunt. MARBACHIUS hanc clientelae speciem posuit in *iure in re sub lege vasalliticae fidelitatis in securitatem debiti concessio*, quam definitionem SENCKENBERGIUS adoptare et suam facere non dubitavit *loc. cit.* Eiusdem tenoris est definitio a STRYCKIO *l. c.* proposita, quamvis multum prolixiori oratione descripta sit. *Feudum* enim inquit, *est improprium, quando dominus pro certa pecuniae summa, aut alioquin obligatus ad aliquid praestandum de re quadam, in securitatem debiti aliquem investit et sibi facultatem reluendi, eaque, quae sub pignore continentur reservat.* Verum Stryckiana haec definitio non eodem solum plane vitio corrumpitur, quo laborat MARBACHII ceterorumque, qui eandem amplexi sunt, exhibita definitio *de feudo pignoratitio*, sed etiam suo definito angustior inde redditur, quod facultatem reluendi domino reservatam ad feudi pignoratitii essentiam retulerit. *Feudum* enim pignoratitium sine facultate reluendi

endi domino competente certa in relatione esse cogitari-
 que posse omnino palam est ex ipsa charta a nobis §. 2.
 descripta, vbi dominus certa sub conditione renunciat po-
 testati rem infeudatam oppignoratamque reluendi his verbis:
*nec tenentur nobis de iure consentire ad aliquam redemptionem
 saepe dictorum bonorum faciendam et super eo renunciauimus
 omni exceptioni, defensionis et omni auxilio iuris et legum.*
 Eandem opinionem, ipsum feudum nempe pigneraticium
 creditorem accipere in securitatem crediti, fouent CASP.
 HENR. HORNIVS in *Iurispr. feud. Cap. IV. §. 9.* et
 BYRCH. GOTTH. STRVVIUS in *Elem. Iur. Feud. Cap.
 V. §. 20.* qui posterior illud esse feudum in securitatem cre-
 diti alicui concessum statuit, a qua definitione parum differt
 ea, quam sibi concepit illustr. quondam IO. IAC. MAS-
 COVIVS, vir certe inter venustiores Germaniae homines
 magna nominis celebritate ornatus, in nitidissimo libro de
iure feudorum in Imperio R. G. Cap. III. §. 9. feu-
 dum pigneraticium pro eo habens, quod dominus pro certa
pecuniae summa, reservata reluendi potestate concedit. Mi-
 ror virum rerum Germanicarum monementorumque me-
 dii aevi peritissimum, facultatem reluendi domino reservan-
 dam ad clientelarum pigneraticiarum necessariam indolem
 retulisse. Tantum profecto virum ignorare non oportebat
 ea horum feudorum exempla, quibus, renunciatum licet
 fuerit reluendi potestati bona, pignerata iure feudi, quod
 Germanice dicitur *Pfand Lehen* satis frequenter concedi so-
 lebant. Imo tam vehemens de hac facultatis reluendi
 necessitate interpretum ingenii sese infinuauit opinio, vt
 RAVIVS, cuius tamen definitio aliam ob causam ceteris
 praeferranda est, eundem antecessorum suorum errorem
 valde errauerit, quamuis ipse §. 5. diploma a SENCKEN-

BERGIO descripserit, quo dominus redimendi rem infeudatam et pignoratam potestati renunciat. Id sane non nego, hanc reluendi facultatem ad proprietatem feudi pignoratitii, hoc est, ad ordinariam eius qualitatem pertinere, dominoque igitur semper *ipso iure*, quousque huic non renunciauerit, competere. Sed eam quoque ad *indolem* plane *necessariam* beneficii pignoratitii non referendam esse, me manifeste chartarum rerumque mediæ ævi gestarum docuerunt exempla. Tandem atro carbone notanda mihi videtur definitio a perill. GEO. LVD. BOEHMERO in *Princip. iur. feud.* §. 76. proposita, qui pignoratitium feudum oriri sibi persuasit, *quum ius pignoris in re certa tradita infeudatur*, atque adeo non obiectum huius feudi solum esse ipsum ius pignoris contendere ausus est, sed etiam SIGELII sententiam, feudum pignoratitium plane negantis, optime per hanc definitionem labefactari posse censuit. Verum enim vero si in feudo pignoratitio ius pignoris ipsum infeudatum esset, non posset certe non sua sponte sequi, finito deinceps feudo nexuque clientelari iam cessante, ipsum quoque simul finitum esse ius pignoris. Iam-vero ex ipsa *perill.* BOEHMERI sententia, et recte quidem, omnibus heredibus feudilibus extinctis, saluum manet heredibus allodialibus ius retentionis in re oppignorata, quæ ante simul infeudata erat, ob ius crediti. Proinde non potest non ipsa aut Boehmeriana definitio, aut sententia eius de iure retentionis, ob ius crediti heredibus allodialibus competente falsa esse. Sed hæc certe non falsa est, quoniam post finitum feudum totum remanet ius pignoris. Et ita falsitas huius notionis omnino perquam luculenter adparet, cuius generis vitium in viro rerum ad Iurisprudentiam pertinentium quidem consuldissimo, sed in artificio simul foecundas

cundas formandi rerum notiones ipsisque rebus adtemperatas parum versato, ego prorsus non miror. Ius pignoris atque ius feudi in vna quidem eademque re locum habent, adeo, vt illa sit simul obiectum vtriusque iuris, sed diuerso semper respectu, et quamuis ad tempus saltim iura sint in vno prorsus obiecto coniuncta, a se inuicem tamen independentia manent, et salua omnino pignoris indole fieri potest, vt durante nexu feudali effectus pignoris aut plene, aut pro parte suspensi sint, quique vero post clientelam finitam iterum reuiuiscere incipiunt. Nec opus est ad diluenda Siegeliana commenta tanta rerum implicatione defungi, quae quoque si dicendum quod res est, suo robore atque virtute plane caret, quum Siegelianae opinionis fautores certe dicturi essent, eandem feudi pigneratitii impossibilitatem sibi apparere, secundum ipsam licet Boehmerianam hanc notionem. Ius pignoris enim sua indole deposcit rem alienam; ius feudi vero secundum BOEHMERI et SIEGELII doctrinam rem infeudatam efficeret vasallo propriam. Proinde ius pignoris infeudatum tale ius inuolueret, quod ipsum tamquam ius in re aliena et simul tamquam ius in re propria poneretur, consequenter rem alienam, id est eam, quae creditori et vasallo non propria, simul creditori et vasallo efficeret propriam. SIEGELIVS certe aut potius vt mihi videtur, respondens auctor dissertationis, in talem monitrosam sententiam sese non implicauisset, si veteris et medii aevi monumenta perspexisset, quae ipsam rem euidentissime demonstrant, atque adeo eiusmodi visiones per ipsam chartarum rerumque existentium copiam optime confutari possunt. Et praeter ea SIEGELII argumentum id manifeste petit, quod est in principio, *iur nempe, feudi alicui concessum, rem infeudatam vasallo*

propriam efficere, quod ego autem certe falsissimum habere nullus debito, meaque ex sententia ius pignoris atque ius feudi in eo conueniunt, quod species sint iuris in re aliena, prout etiam praeter multa alia indubitatae doctrinae argumenta, sola vox Germanica *Lehen* satis aperte docet, atque adeo nulla Iuris ratio impedimento esse potest quo minus in vna eademque re aliena alicui simul plura competere possint iura

§. VI.

SPECIES ATQVE MODI FEVDORVM PIGNERATITIORVM.

Iam vero ad diuersas feudi pignoratitii formas atque discrimina, quibus ab aliis plane clientelis discernitur, decurrere fas est. Ex iis ipsis, quae antecedenti doctrina disputauimus, adparet luculenter, feudum pignoratitium ab ipso debitore creditori in re oppignorata constitui debere. (§. III. et V.) Sed potest esse aut feudum primum, aut subfeudum pignoratitium. Si enim a debitore in re oppignorata creditori feudum constitutum est, atque adeo creditor vassallus simul factus fuit debitoris sui, tanquam domini, vel *vassallus eandem rem ipsi oppignoratam atque infeudatam alteri iterum oppignorat* illique simul in feudum confert, vel non. Priori in casu FEVDVM, quod est inter primum debitorem atque primum creditorem, PIGNERATITIVM PRIMVM seu FEVDVM PIGNERATITIVM IN SPECIE TALE, feudum vero, quod inter creditorem primum, qui simul alterius debitor fit, et creditorem posteriorem constitutum est SUBFEVDVM PIGNERATITIVM dicendum est. Proinde non potest non
facili

facili ratione intelligi, in subfeudo pignoratitio *creditorem primum*, respectu ipsius pignoris, quod versatur in subfeudo pignoratitio, *debitorem*, simulque autem *subdominum* respectu ipsius clientelae; *creditorem* autem *posteriorem*, qui est ratione creditae pecuniae pignorisque in securitatem eius constituti, *fieri vasallum primi vasalli, adeoque subvasallum* respectu *domini primi*, qui secundum subfeudorum indolem *dominus superior* nunc dici potest. Verum enim vero in aestimanda subfeudi pignoratitii qualitate omnino magna opus est cautione. Ponamus enim, aut *vasallum, qui a suo domino* non pignoratitium, sed *aliud plane feudum* habet, *in re sibi infeudata alicui feudum* constituere pignoratitium, aut *creditorem in re sibi quidem oppignorata*, sed non simul *iure feudi concessa*, alteri *feudum conferre pignoratitium*, aut denique ipsum *vasallum* ex feudo pignoratitio *alicui concedere* quidem *subfeudum*, sed absque rei subinfeudatae oppignoratione, tum in his omnibus certe speciebus nullum versatur subfeudum pignoratitium. Etenim in prima atque tertia specie sunt quidem subfeuda, sed nullum plane subfeudum pignoratitium, quippe quod sua indole requirit *eundem vasallum*, cui a domino res oppignorata et in beneficium collata est, *suo deinceps vasallo eandem rem iterum oppignorasse* atque *iure clientelari contulisse*. In secunda autem specie nullum plane subfeudum adeoque multo minus pignoratitium subfeudum deprehendimus, quoniam primus creditor a primo debitore rem oppignoratam simul iure feudi non acceperat, atque igitur pignoratitium feudum tantum est inter creditorem priorem pignoratitium et creditorem posteriorem, rem istam tam iure pignoris quam iure feudi accipientem. Ipsa autem feuda pignoratitia siue sunt prima, siue subfeuda, variis modis variisque adiectis simul

simul qualitatibus constitui possunt. Praeter BURCH. GOTTH. STRVVIVM atque SENCKENBERGIVM apud alium scriptorem, quotquot etiam inspicere atque legere mihi licuit, doctrinae alicuius non memini, quae diversos pignoratitias clientelas concedendi modos complexa fuisset, et certe secundum vulgarium interpretum opiniones vna eademque feudis pignoratitiis adscribenda esset natura. Quamvis vero STRVVIVS in discernendis clientelis pignoratitiis valde a veritatis tramite aberraverit, SENCKENBERGIVS tamen diuersitatis rationem optime docuit. STRVVIVS enim *elem. Iur. feud. Cap. V. §. 20.* duas feudi pignoratitii formas laudavit minus curate compositas, *illud vero inquit, constituit, feudum nempe pignoratitium 1) dominus, qui pro pecunia credita de feudo creditorem sub nexu pignoratitio inuestit, 2) vasallus, qui consentiente domino feudum sub nexu pignoratitio in creditorem transferit.* Eam autem diuidendi rationem non vere recteque a b. STRVVIO subductam esse, vel inde patet, quod distinguendi fundamentum a personarum diuersitate feuda pignoratitia concedentium desumerit. Hoc vero nulla ratione fieri potest, quia semper debitores creditoribus beneficium hoc in rebus iisdem oppignoratis conferunt, atque adeo, si ipse debitor non esset feudi dominus, etiamsi de feudo a vasallo oppignorato creditor a domino inuestitus esset, nunquam inde efficitur feudum pignoratitium. Et certe non est nisi merum feudum a vasallo oppignoratum, a domino autem creditori iure feudi collatum, cuius schema SCHILTERVS in *commentar. ad Iur. feud. Alem. Cap. 100. ex Cod. MS.* in medium produxit, ab ipso STRVVIO *loc. cit.* ex SCHILTERO quidem allegatum sed non plane perfectum. Quam ob rem, ne iniurius erga manes viri de re-

rum

rum gestarum Germaniae iuriumque clientelarium scientia optime meriti, viderer, ipsum hoc monumentum ex SCHILTERO quantum ad rem praesentem pertinet, mihi describere liceat, ex quo satis abunde cuique veritatis cupidulo lectori adparebit b. virum hac in re aliquid humani passum esse. Huius tenoris est. *Sinen Hochwürdigen Fürsten Rupprechten von Gots gnaden Pfalzgr. by Rinn und H. zu B***, Tun ich Heinrich der junge Herr zu Erenberg kunt. Den Turn und das Backhus — — das mir Herr Heinrich der alte myn Oheim H. zu Erenb. versatzt hat und mir pfandes stet, und das soll ich Heinrich der junge vorge zu lehen habin und halten von minen Herrn den vorgeschriebenen Fürsten, als min ander gut, das ich uon im zu lehen han, als lange bisz das der vorge H. Heinrich der alte min Oheim oder sin Erben dasselbe gut gelosent, und mich oder mine Erben.* — Curatori vero atque foecundiori multum doctrina SENCKENBERGIVS varios feuda pignoratitii conferendi modos in *prim. lin. Iur. feud. §. 376.* distingxit his verbis: *Quo etiam pertinet FEVDVM PIGNERATITIVM vulgo Pfond Lehen s. Lehen Pfand, cujus varia natura est. Modo enim 1) eo pacto datur, vt vasallus pignus hocce pro feudo in posterum habeat, nec id relui queat vel 2) vt id reluere liceat et dein facta reluitione, vasallus tantundem, quantum debitum valet, domino e propriis bonis offerat. Aut 3), vt reluitione facta plane omnis nexus inter dominum et vasallum extinguatur.* Et ita profecto virum consummatae doctrinae atque diplomatum chartarumque medii aevi peritissimum varias feudi pignoratitii formas secernere oportebat, ipsa rerum obuientium veritate quoque satis distinctas. Et omnes sane ex ipsis anteriorum seculorum monumentis, quae supra exhibui, luculenter probantur.

D

Pri-

Prioris enim speciei exemplum ex primo documento quod ab ipso SENCKENBERGIO §. II. accepimus. Secundi vero generis feudum pignoratitium ex altero Buderiano diplomate §. IV. descripto et tertiae tandem formae ex altera charta Senckenbergiana §. II. satis luculenter intelligere licet. Et profecto praeter hanc beneficia pignoratitia varii generis indulgendi rationem alias eiusdem formae ex ipso chartarum a viris doctis iam editarum adparatu proferre nemo potest. Et quamvis plures ex conceptu generis species tanquam possibiles, ipsorum autem exemplorum veritate monumentorumque fide destitutas, evolvere liceret, hoc tamen artificium illis lubenter relinquo, qui sola rerum superficie delectantur et a me certe nunquam impetrabo, ut tantarum minutiarum mysteria alicui inviderem.

FEUDI PIGNORATITII QUALITAS SECUNDUM IUS FEUDALE LONGOBARDICVM GENERATIM SPECTATVR.

§. VII. VIII.

§. VII.

Sufficiant haec, quae de feudorum pignoratitiorum notionibus atque discriminibus in genere disputauimus. Iam vero eius qualitas secundum Iuris feudalis Longobardici decreta a me spectanda est. Tam vehementer omnes Iuris clientelaris interpretum animos occupavit doctrina, nullum fere Iure Longobardico feudis pignoratitiis quaerendum esse praesidium, adeo ut eorum indolem ex foliis Germanorum moribus, curiarumque clientelarium institutis aestimare fas esset, praeter vnum ARNOLDVM

K R V P.

KRVPPIVM, qui teste SIGELIO has beneficiorum formas Iuris feudales Longobardici constitutionibus subfultas esse adferuit, fundamentumque suae opinionis ex *I. F. II. et I. F. 28.* petit, cuius sententiae singulari studio magnaque cum specie, se se opposuit SIGELIVS *cit. dissert. §. 7. 8. 9. et 10.* argumentis ex ipsa capitulorum Iuris feudalis Longobardici interpretatione depromtis, quibus vero in labefactandis non difficile versabitur negotium. Totius beneficiorum pigneratitiorum causae, quam ex Iure Longobardico habent, momentum omnino positum est in capitulorum *I. F. 4. §. 4. I. F. 11. I. F. 27. et I. F. 28.* quae omnia eum in finem proferri possunt et solent, recta curataque expositione. Capitula *I. F. 4. §. 4. et I. F. 11.* tam quod ad speciem ipsam, quam quod ad veram sinceramque intellectionem mihi coniungenda esse videntur vnumque alteri lucem adfundere sane eximiam. Verba compilatoris *I. F. 4. §. 4.* haec sunt: *Similiter si aliquis possederit castrum, vel aliam rem et dominus dixerit, se pro pignore ei dedisse; e contrario ille dixerit, se accepisse pro feudo: si potuerit dominus probare, quod ei pro pignore dedisset, tunc ille, qui tenet, domino restituat: vel probet supradicto modo, se POSTQVAM a domino PRO PIGNORE accepit, feudi nomine accepisse: et si dominus non poterit probare, se nomine pignoris dedisse, erit defensio illius, qui possidet.*

SIGELIO si fides habenda esset, feudi pigneratitici nullum hoc capitulo extat vestigium. SIGELIVS enim miraculosa diuinatione censet, compilatorem in hac specie proponere illud debitum, in cuius securitatem pignus constitutum erat, iam extinctum esse debitoremque igitur post solum iam pignus restitutionem rei pigneratae a creditore petiisse. Sed hac visione eo libentius carere

possumus, quo speciosior clariorque intellectus ipsorum verborum compilatoris adparet ex ipsa eius curata rei designatione, quae inter dominum et vasallum agebatur. Non enim dixit compilator, eum, qui inuestituram factam esse, contendit, probare debere *se illam rem*, postquam creditum ipsumque pignus solutum esset, *feudi nomine accepisse*, sed vrget, possessorem probare debere: *se rem a domino FEVDI NOMINE accepisse*, POSTQVAM A DOMINO PRO PIGNORE ACCEPIT. Tota, quam compilator tractat, species pertinet ad titulum materiamque *de contentione* inter dominum *super facta inuestitura feudi* exoriente. Possessor enim contendebat, se inuestitum esse remque adeo illam iure feudi possidere, dominus autem praetensus inuestituram negabat, seque illam rem possessori tantum pro pignore dedisse absque beneficio affirmabat. Et in hac contentione, quae super facto inuestiturae agitabatur, compilator controuersiam hanc sequenti ratione decidendam esse censuit; *si dominus* nempe *rem*, quam alter possidet *pro pignore ei solum dedisse* contendit, vel dominus hanc suam assertionem probare potest, vel non. Posteriori in casu ex *sententia* compilatoris omnino recte beneque possessor defendendus est, *ad quam* postrema huius capituli verba pertinent *et si dominus non poterit probare, se nomine pignoris dedisse, erit defensio illius, qui possidet*. Priorem vero casum continent verba huius capituli: *similiter* — — — *accepisse*; adeo vt compilator in hoc casu possessori aut restitutionis ipsius rei pigneratae, aut reprobationis necessitatem iniunxerit: *se nempe POSTQVAM a domino PRO PIGNORE accepit, feudi nomine accepisse*. Et quidem compilator possessori non quamcunque probationem et non quodcunque probandi medium relinquit, sed ab eo

ptoba-

probationem *supra dicto modo* praestandam exigit, quam in §. III. praec. huius capituli I. F. 4. descripsit, nempe quod possessor aut *per pares curiae*, aut *per breue testatum* probare debeat: *se a domino pro feudo inuestituram accepisse*, atque adeo ad haec probandi media per verba *supra dicto modo* se refert. Eandem plane probandi rationem ipse compilator expressis verbis requirit in eodem plane casu I. F. 11. quod quidem capitulum peculiari inscriptione ornatum fuit: *de pignori dato feudo quid iuris sit*, sed contra liquidam orationis seriem a priori titulo et materia, teste CUVIACIO, separatum, quia in ipsa specie huius capituli I. F. 11. super facto inuestiturae inter dominum atque fidelem quoque disputabatur. Verba compilatoris sunt haec: *similiter si quis voluerit dicere: de pignore sibi dato, se inuestitum esse, non credatur suo iuramento, sed testibus idoneis, paribus domus vel curiae adeoque hoc capitulum priori*, quod est I. F. 4. §. 4. non lucem tantum eximiam adfundit respectu modi probationis a vasallo possessore praestandae, sed etiam eandem plane beneficii speciem inuoluit qua possessor nempe contendebat, *se a domino DE PIGNORE SIBI DATO inuestitum esse*. SIGELIUS quidem in exponendo hoc capitulo eandem plane vim infert compilatori, qua castam eius mentem in explicatione I. F. 4. §. 4. corrumpere ausus est; dum compilatorem de tali possessore loqui censet, qui contendit *se illam rem*, quam possidet, *quidem ante ex causa pignoris* a domino accepisse, sed *post solum pignus* se inuestituram super eadem re deinceps accepisse. Verum ieiunam esse SIGELII commentationem vel exinde iam satis sufficienterque intelligitur, quod compilator ipse verba: *DE PIGNORE SIBI DATO se inuestitum esse* secundum veram suam mentem declarauerit

raverit *I. F.* §. 4. per verba *se POST QVAM a DOMINO pro PIGNORE accepit, FEVDI nomine accepisse*, adeoque feudum per inuestituram constitutum esse in re pignerata, nondum soluto pignore.

§. VIII.

Quae quum ita sint, in duobus his capitulis (§. praec.) compilatorem vera feudorum pigneratorum exempla proposuisse tam certum est, ut nulla praefecto dubitandi ratio animum meum subire possit. Si enim aliquis secundum *I. F. II. DE PIGNORE SIBI DATO se inuestitum esse* constitetur, aut secundum *I. F. 4. §. 4. castrum, vel aliam rem feudi nomine accepisse POSTQVAM eandem plane rem a DOMINO PRO PIGNORE ACCEPIT*, id sane beneficiorum genus adest quod *in re pignerata a debitore oppignorante, eidem creditori, cui pignerata est*, constitutum fuit. Et hoc ipsum est FEVDVM PIGNERATIVVM secundum veram suam rectamque notionem. (§. V.). In speciebus enim a compilatore istis in capitulis propositis 1) *idem est feudi dominus, qui intuitu creditae pecuniae pignorisque constituti est debitor* 2) *idem est vasallus intuitu rei infeudatae, qui ratione eiusdem plane rei ipsi pigneratae creditaeque pecuniae simul creditor est* 3) *eadem plane res quae infeudata est, simul propter pecuniam infeudanti domino creditam, pignerata est*, adeoque *ius pignoris atque ius feudi* in eadem re eodemque in obiecto coniunctum est. Proinde, nisi me omnia fallunt, satis superque adparet, Longobardicos super re clientelari mores omnino etiam hoc beneficiorum genus suo ambitu comprehendere. Verum enim vero non haec existentia solum feudi pignerativi secundum liquida Iuris feudalis decreta

ex

ex capitulo *I. F.* 28. extra omne profus dubitationis momentum evincitur, sed etiam praecipua eius natura, quam secundum mores curiarum clientelarium regni Longobardi habuit, ex eo satis luculenter simul intelligitur. Compiler enim in hoc tanti pretii monumento tam eximiam proposuit speciem ut, quae obtinuerunt in Italicis feudorum curiis de hac beneficii forma iuris clientelaris principia, cuilibet facile adparere possint a praeiudiciorum velocitate remoto. Verba compileris sunt:

quidem obligauerat terram quandam suo militi; deinde si cum filius (sui) domini longum post tempus pecuniam offerendo pignus liberare voluisset, filius militis contendebat patrem suum a domino suo defuncto de praedicto pignore inuestitionem feudi accepisse. Unde viri prudentes Mediolanenses interrogati laudauerunt, in electione filii militis esse, cum duodecim sacramentalibus iurare, patrem suum vel se, a domino suo per inuestituram praedictam terram tenuisse; ita ut per 30 annos contestatio pignoris a parte domini aduersus ipsum, vel patrem suum facta non fuisset. Si autem ipse iurare noluerit, filius defuncti domini necesse habet iurare cum duodecim sacramentalibus, defunctum militem inde per feudum inuestitum non fuisse. Quod si ita iurare recuset, inuestire ipsum filium militis domino filius de iam bicta terra per feudum debet.

Species ipsa, quam compilerator proposuit, luculenter docet,
 1. aliquem terram suam obligasse (pignerasse) suo militi,
 2. filium huius oppignorantis debitoris post LONGVM
 TEMPVS pecuniam obtulisse possessori soluendam, ipsaque
 pignus, hac creditae pecuniae solutione, liberare voluisse, 3.
 creditoris filium qui rem pigneratam acceperat adferuisse
 patrem suum a defuncto suo domino DE PRAEDICTO PI-

GNO-

GNORE *inuestitionem feudi accepisse* atque adeo illum restitutionem rei pigneratae filio debitoris solutionem offerenti denegasse. Litem hanc, quae inter possessorem et filium pignerantis debitoris oriebatur, compilator secundum consilia virorum prudentum Mediolanensium ita dirimendam esse statuit, vt possessori cum duodecim sacramentalibus iurare liceret *patrem suum, vel se ipsum a domino suo per inuestituram ita tenuisse praedictam terram, vt PER TRIGINTA ANNOS contestatio pignoris a parte domini aduersus ipsum, vel patrem suum facta non esset* atque si possessor hoc iuramentum praestare recufaret, vt tum filius defuncti domini necesse haberet *iurare cum duodecim sacramentalibus, defunctum militem INDE per feudum inuestitum non fuisse*, adeo vt hic si hoc iuramentum recufaret, ipsum possessorem de iam dicta terra inuestire per feudum debeat. In hac certe specie possessor pignoris qualitatem intuitu ipsius rei, quam pater suus acceperat, non negabat, sed liberationem pignoris restitutionemque rei pigneratae ideo detestabatur, quod de praedicto pignore *se non inuestitionem solum feudi accepisse, sed etiam per triginta annos contestationem pignoris a parte domini factam non esse adfereret*, adeoque lis tantum erat *utrum possessor vel eius pater in eadem terra pignerata feudum simul per inuestituram acceperit*. Et ex hoc capitulo, quod inter ceteras Iuris feudalis Longobardici sanctiones, quae feuda tractant pigneraticia, certe praecipuum est, facultas reluendi rem oppigneratam, post ipsum feudum pigneraticium per inuestituram constitutum, domino competens luculenta ratione aestimari potest. Ex eo enim certe adparet I) *domino tantum intra triginta annos, a tempore factae inuestiturae computandos reluendi, atque adeo ipsum feudum simul finiendi potestatem competere,*
adeo

adeo vt 2. *post hoc tempus elapsum* domino non amplius rem pignoratam luere, et per eam pignoris liberationem ipsum feudum pignoratitium extinguere liceret. Prima huius feudi qualitas manifeste intelligitur ex tenore iuramenti, a possessore in subiecta specie praestandi, *se nempe, vel patrem suum a domino PER INVESTITVRAM terram tenuisse, ita vt per triginta annos* contestatio pignoris a parte domini, aduersus ipsum vel patrem suum, facta non fuisset. Alteram vero huius beneficii conditionem probant compilatoris verba, quod *si ita iurare recuset: INVESTIRE IPSVM FILIVM MILITIS, domini filius de iam dicta terra per feudum debet.* Posita enim hac compilatoris decisione, quod nempe, filius defuncti domini, qui iurare non vult, *defunctum militem super eadem re per feudum non fuisse inuestitum*, atque adeo qui factam inuestituram esse inde confiteatur, *ad renouationem inuestiturae obligatus sit*, sua sponte intelligitur, *post triginta annos a prima inuestitura computandos, domino nullum ad reluendam rem pignoratam aditum amplius patere*, quia si post hoc tempus de nouo filium primi vassalli de feudo ipso ipsoque pignore inuestire debet, necessaria simul efficitur confiscatione, debitori ipsique feudi domino post hoc tempus elapsum, durante adhuc nexu feudali luere rem pignoratam non licere. His igitur praepositis, quae de existentia feudi pignoratitii eiusque qualitate in vniuersum spectata Iure feudali Longobardico mihi generatim dicenda erant, hoc beneficium facili ratione comparari potest cum ea ipsa indole, quam feudum pignoratitium habet secundum monumenta Germaniae medii aevi, supra tradita. Ex his enim ipsis chartis abunde certeque intelligitur, domino, nisi aut expresse facultati rem pignoratam infeudatamque reluendi renunciauerit, aut eam ad

E

deter-

determinatum tempus restrinxerit, quodcumque illi placuerit, potestatem competere rem oppigneratam reluendi, atque adeo inde ipsum simul extinguendi feudum (§. III. IV.) Iure autem feudali Longobardico facultas reluendi pignus infeudatum post investituram primam ad tempus triginta annorum restricta est, eoque elapso domino rem oppigneratam luere non licet, quamvis omnino, postquam feudum deinceps alia ex ratione finitum fuit, ius reluendi pignus exercere possit. Vtrum vero Iure, quo hodie in Germania utimur, feudali, haec potestas domini rem infeudatam pigneratamque reluendi, ex Iuris feudalis Germanici medii aevi monumentis, an vero ex Iuris Longobardici decretis aestimari debeat, sequenti capite *de iuribus et obligationibus, quae ex feudo pigneratio inter dominum et vasallum nascuntur* copiosius disputabo. Quod denique ad capitulum *I. F. 27.* adinet certe non est, quod hoc loco de eodem sollicitus sim. Non enim de feudo pigneratio agit, sed de eo quod propter pactum commissorium contractui pigneratio adiectum, constituendum esset quodque ad meam iam causam plane non spectat.

TANTVM.

NOBI.

NOBILISSIMO
ORNATISSIMOQVE
RESPONDENTI
PRAESES.

Egregiae & bene quaesitae doctrinae publica in cathedra editurus specimen me voluisti conflictus habere moderatorem, quem in omnibus fere Iuris scientiae partibus habuisti doctorem. Ego autem me eo libentius Tibi fisco eruditionis Tuae testem, quo magis per integrum profecto triennium mihi quotidie fere singularem certe probasti ardorem, in progressu studiorum Tuorum feliciter curateque perficiendo. Adeo plus olei quam vini a Te consumptum est, vi quaeuis optima de Te praedicare valeam, Tibique amplissimos uberimosque industriae Tuae fructus gratulari. Et his eximii Tuis conatibus digna nunquam defutura esse praemia, auguror non vanus augur precorque ex animo. Quidquid vero ex his omnibus Tibi contingeret desideratum, iucundum auspiciatumque id omne Tibi contigisse gauisurum me semper fore equidem optime scio. Ita vale meque semper amare perge. Scrib. Traiecti ad Viadrum d. XXVIII. Iunii
MDCCLXXVI.

E 2

VIRO

V I R O
P R A E N O B I L I S S I M O
A T Q V E
O R N A T I S S I M O
D I S S E R T A T I O N I S D E F E N S O R I

S. P. D.

L V D O V I C V S G O D O F R E D V S M A D I H N

I V R . P R O F . P V B L . E X T R A O R D . E T F A C .

I V R . A S S E S S .

Nihil mihi accidere potuit optatius quam hoc litterarum genus ad quod me humaniter vocasti, quaque occasione publice TIBI declarare possum, quanti TE faciam & quanti TE semper facturus sum. Non sine singulari elogio a nobis dimittendus es. Namque ex quo nostram Almam Viadrinam salutasti, non solum diligentissimum TE praebuisti Iuris scientiae, haud fucatae, imaginariis visionibus haud infictae, cultorem sed etiam ut nulla ex parte aliquid omitteres, TE strenuum eiusdem defensorem sistis publicum specimen disceptationis gratia proponendo, quo satis superque demonstras, non omnia anteriorum Iuris Antistitum opera ita esse exculta atque exposita ut nostrae industriae nihil amplius relictum sit, & quo veram atque nativam indolem feudi pigneratitii, a multis quidem expositam, obscuratam autem magis quam illustratam, hodierno die iure quasi postliminii restituas. Et ita liquido probas TE non

in aliorum verba iurasse sed proprio Marte anquirere, quid
 verum sit quidque falsum reiecta prorsus DD. auctoritate,
 qua tantum stipati incedunt, qui natura nouerca, & irata
 Themide Iurisprudentiæ frustra operam suam dare solent.
 Quod ad me adinet, persuadeas **TIBI** me, qui semper tibi
 in hoc loco in rebus ad officium nostrum pertinentibus officio-
 sus esse volui, in aliis adhuc officiosorem fore, quod **TIBI**
 sancte spondeo, quandocumque mea facultas aut occasio tulerit.
TE autem vi eodem amore eademque mentis inclinatio-
 ne, quam mihi non una occasione significasti, me & imposte-
 rum prosequi velis, enixe rogo. Scrib. Trai. cis Viadr.

BRADAN d. XII. Iul. MDCCLXXXI.

PRAENOBILISSIMO
DOCTISSIMOQVE
RESPONDENTI

AMICO INTER PAUCOS CONIUNCTISSIMO
S. P. D.

OPPONENS

C. A. VIVIGENTZ A WINTERFELD

I. V. CAND.

EQVES IN CÜTERBERG ET FALCKENHAGEN.

Lue est quod bene fertur onus: Ita prouerbiū audit, quod in Te merito cadit, qui in eo Te virum praestabis, quod controuersissimam si quae unquam iuris clientelaris materiam e publica cathedra defendendam susceperis. Multos certe habes haud dubiae famae ICtos plane aliam in viam abeuntes contra quorum opiniones solide aequae ac eleganter insurgis. Sed quin sententiam Tuam propugnaturus sis non spero quidem, sed confido. Non debes mirari tantam in Te fiduciam meam, cum non amicae solum conuersationes vires tuas explorandi occasionem praebuerint gratissimam, sed praeceptor Tibi etiam contigerit Madihnius, nostri inter aevi ICtos elegantiores merito fulgens. In quo quidem pari fortuna mecum usus es, attamen in eius subselliis sedisse non minor laus est, ac Ciceroni ex Scaeuolae ore iuris sapientiam hausisse. Plura non addam, nisi ut maximas Tibi gratias debere profitear de munere opponentis in me collato, De quo uti in amicitiae incrementum defungi studebo, ita ut mihi de donationibus ante nuptialibus mox disputaturo idem officii praestes, enixe rogo. Sic vale Tibique amicissimam iterum deamare stude. Dabam Traiect. cis Viadr. d. XVIII. Iunii
MDCCLXXVI.

PRAE-

PRAENOBILISSIMO AC DOCTISSIMO
 DOMINO
 R E S P O N D E N T I
 AMICO E PAUCIS DILECTISSIMO

S. D. P.

IOANNES HENRICVS BVLCH

MARCHIVS

OPPONENS ORDINARIVS.

Exegisti eruditionis Tuae monumentum aere perennius,
 amice, dissertatione de antichresi ex feudo pigneratitia defen-
 denda. Quum mihi aduersarii demandaueris partes, lu-
 benter in me hanc suscepi prouinciam, ne occasionem, publice
 Tuam admirandi iuris clientelaris scientiam, praetermittere
 viderer. Gratulor de Te patriae, gratulor Tibi ipsi de
 stadio academico feliciter emenso, gratulor mihi, quem Tuo
 amplexus es amore, amicitiaque. Optimis in patriam re-
 uertaris auspiciis. Ex animi sententia Tibi cuncta succe-
 dant. Seruet Te summum numen semper incolumem mihi-
 que amicum. Iterum iterumque Vale. Dabam Traiecti cis
 Viadrum. Ipsis idibus Iun. A. S. R.

CLDCCCLXXVI.

MON-

M O N S I E U R !

Je suis bien ravi de Vous voir suivre heureusement la carrière de Vos études, auxquels Vous méritez le comble par ce que Vous allez monter la chaire pour donner des preuves publiques & éclairantes de Votre érudition & profond savoir dans la jurisprudence. Je Vous en félicite, & personne n'y peut prendre plus de part que moi, mais dis-je, à qui Vous avez donné toujours des marques convaincantes d'une amitié sincère. C'est aussi dans la dernière occasion, que Vous me la remettez où Vous voulez que je sois un de Vos opposans; je Vous rends grâces très humblement de l'honneur que Vous me faites, mais je Vous dis aussi par avance que je n'accepte cette charge que pour être témoin de Votre connoissance solide en matière de droit, à laquelle j'aide à guider les couronnes, dont Themis Vous va couronner. Je suis tout pénétré de joye quand je fais reflexion de Votre bonheur, quand je considère, que la patrie Vous attend, pour Vous offrir les honneurs, que Votre mérite a droit d'exiger; mais la pensée que Vous quitterez bientôt ce lieu, que Vous m'abandonnez, me trouble, m'afflige, car j'y perds beaucoup. Cependant il faut céder au sort fatal, & Votre fortune n'est le plus précieux du monde. Allez donc recueillir les fruits de Votre diligence, jouissez d'une santé parfaite & d'une longue vie qui ne soit jamais altérée par quelque accident fâcheux. Voilà Monsieur, les sentimens que j'ai pour Vous & il ne me reste qu'à Vous prier de me conserver Votre amitié & d'être persuadé que je serai toute ma vie

M O N S I E U R

à Francfort
ce 12. Juillet
1776.

Votre très humble & très
sincère ami
FREDERIC LEOPOLD RAVE
opposant.

Frankfurt a. O., Diss., 1776-77

ULB Halle

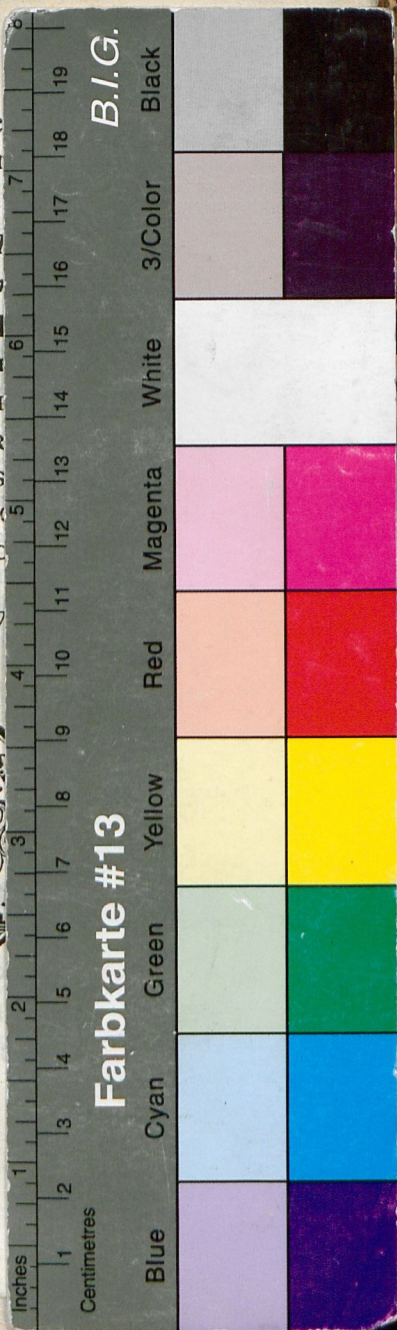
007 520 611

3

W18

DISSERTATIO PRIMA
DE
ANTICHRESI
EX
FEVDO PIGNERATITIO

QVAM
PRAESIDE
GEORGIO SAMVELE MADIHN
IVRISCONSULTO ET ANTECESSORE
ACADEMIAE REGIAE VIADRINAE
D. IVNII MDCCLXXVI.
IN AVDITORIO IVRISCONSULTORVM
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTIT
IOANNES GEORGIVS FRIDERICVS SCHMIDT
FREIENWALDENSIS.

TRAIECTI CIS VIADRVN,
TYPIS IOANNIS CHRISTIANI WINTERI.

